

A vibrant, high-angle photograph of a busy New York City street, likely Times Square. The foreground is dominated by the hood and windshield of a yellow taxi cab, with its license plate '8E83' visible. The street is filled with other yellow taxis, some with 'OFF DUTY' signs. In the background, tall, modern skyscrapers rise against a clear sky. To the left, there are green trees and a white bus. The overall scene captures the energy and iconic architecture of the city.

new york

new york

 NATIONAL
GEOGRAPHIC
REISGIDS

new york

Michael S. Durham

INHOUD

BEWUST OP REIS 6

DE REIS INDELEN 8

Geschiedenis en cultuur 13

New York nu 14 Geschiedenis van New York 20 Kunst 30

Thema: Toegang tot de stad 44

Lower Manhattan 47

Wandeling over Broadway 60

Buurten in Lower Manhattan 66 Wandeling: Gietijzer in SoHo 72

De Villages 75

Thema: Beslissend jaar voor de kunst 80

Wandeling Greenwich Village 82

Midtown South 87

Wandeling over 'Ladies' Mile' 94

Midtown North 103

Thema: De Grote Witte Weg 114 Wolkenkrabberwandeling 118

Upper East Side 131

Thema: Het zijden-kousendistrict 162

Central Park 167

Upper West Side 173

Wandeling van park naar park 180

The Heights en Harlem 189

Thema: De Harlem Renaissance 200

De voorsteden 203

Brooklyn en omgeving 206 Wandeling Brooklyn Heights 208

Staten Island en omgeving 215 De Bronx en omgeving 219 Queens en omgeving 223

Uitstapjes 227

Hudson River Valley 230 Long Island 233

Reiswijzer 235

Hotels en restaurants 238 Winkelen 257 Uitgaan en activiteiten 262

REGISTER 266

FOTOVERANTWOORDING 271–272

BEWUST OP REIS

De bewuste reiziger gaat doelgericht op reis en komt verrijkt weer thuis. Als u op een verantwoorde manier reist, kunt u een bijdrage leveren aan het natuurbeheer, het historische behoud en het culturele erfgoed van de plaatsen die u bezoekt. En daarbij nog meer van uw eigen reiservaringen genieten.

Als bewuste reiziger:

- Onderkent u dat uw aanwezigheid van invloed is op de plaatsen die u bezoekt.
- Besteedt u uw tijd en geld zodanig dat het lokale karakter niet wordt aangetast (daarbij: op die manier wordt uw reis interessanter).
- Neemt u het natuurlijke en culturele erfgoed van uw bestemming in acht.
- Respecteert u de lokale gewoontes en tradities.
- Toont u de lokale bevolking uw waardering voor de dingen die u interessant en uniek vindt: de natuur en de omgeving, de muziek en het eten, de historische plaatsen en gebouwen.
- Laat u uw portemonnee spreken: steun de mensen die de omgeving steunen, steun de bedrijven die zich inspannen om bijzondere plaatsen in stand te houden. Kies die winkels, restaurants, hotels en touroperators die van hun land houden, die er zorgvuldig mee omgaan en er trots op zijn. Vermijd zaken die het karakter van de omgeving aantasten.
- Verrijkt u zelf met de herinneringen en verhalen die u mee naar huis neemt, in de wetenschap dat u heeft bijgedragen aan behoud en verbetering van uw bestemming.

Deze manier van reizen wordt geotoerisme genoemd: 'toerisme waarbij het geografische karakter – het milieu, de cultuur, de schoonheid, het erfgoed en het welzijn van de bewoners – van een plek wordt behouden'. Als u meer wilt weten over geotoerisme ga dan naar het Center for Sustainable Destinations van National Geographic op www.nationalgeographic.com/travel/sustainable.

new york

OVER DE AUTEURS

Michael S. Durham, geboren en getogen in New York, woont tegenwoordig op het rustige platteland van de staat New York. Zijn belangstelling voor New York City is echter nooit verflauwd en dit boek is een weerslag van zijn liefde voor de 'Big Apple'. Daarnaast is hij betrokken bij de serie *Smithsonian Guides to Historic America*, is hij redacteur geweest bij de American Heritage Publishing Company en heeft hij in Parijs en New York gewerkt als correspondent, schrijver en redacteur voor *Life*.

Tot zijn publicaties behoren onder meer *Desert Between the Mountains* (Henry Holt, 1997), *Miracles of Mary* (HarperCollins, 1995) en *Powerful Days* (Stewart, Tabori & Chang, 1991), dat gebaseerd is op zijn reportages over de burgerrechtenbeweging in de VS in de jaren zestig.

Patricia Shaw en **Matt Hannafin** actualiseerden de inhoud van deze nieuwe editie en schreven thema-artikelen.

Patricia wandelt al ruim twintig jaar door New York en vindt het nog steeds een betoverende stad waar ze energie van krijgt. Naast een loopbaan als senior redacteur bij Random House, Workman, Simon & Schuster, en andere uitgeverijen, heeft ze opgetreden als zangeres/ liedjesschrijfster, heeft ze zelfgemaakte sieraden verkocht en gewerkt als freelance redacteur en illustratrice. Verder loopt ze hard in wedstrijdverband en heeft ze pas haar eerste halve marathon in Central Park gelopen.

Matt is een freelance auteur, redacteur en musicus die fysiek opereert vanuit Portland, Oregon, en mentaal vanuit zijn geboorteplaats New York. Als auteur van *Frommer's Day by Day Vancouver & Whistler*, co-auteur van *Frommer's Cruises & Ports of Call* en schrijver van dagelijkse blogs op *Frommers.com*, heeft hij geschreven over onderwerpen die variëren van snelheidscontroles en stamboomreizen tot minimalistische kunst en de kredietcrisis in 2008–2009. Hij heeft gewerkt voor zowel kandidaat-congressleden, internationale adviesbureaus en VN-bureaus als voor Amerikaanse kranten, tijdschriften en websites.

De reis indelen

Gezien de ontelbare iconen, musea, winkels en restaurants die New York rijk is, kunt u er gemakkelijk een week volplannen. Ook zult u de unieke sfeer in de stad zeker voelen. Zoals auteur Thomas Wolfe begin 20e eeuw schreef: 'Je bent in New York direct thuis. Je bent er na vijf minuten net zo thuis als na vijf jaar.'

Een weekje New York

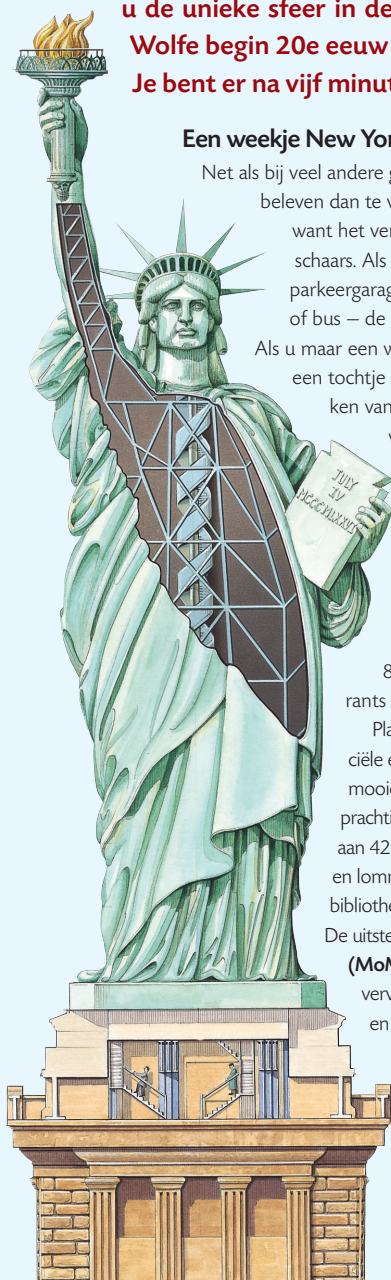
Net als bij veel andere grote steden is er geen betere manier om New York te beleven dan te voet. In Manhattan is een auto eerder lastig dan handig, want het verkeer is er altijd druk en parkeerplaatsen op straat zijn schaars. Als u een auto huurt, zet deze dan bij uw hotel of in een parkeergarage (15-35 euro per dag of meer) en neem de taxi, subway of bus – de handigste manier om door de stad te reizen.

Als u maar een week hebt, begin dan waar de immigranten begonnen: met een tochtje naar **Ellis Island** en het **Vrijheidsbeeld**. Excursies vertrekken vanuit **Battery Park** op de zuidpunt van Manhattan. (Ga vroeg – de tocht duurt pakweg vijf uur.) Daarna kunt u het historische Lower Manhattan bezoeken: in Battery Park en de straten eromheen begon de eerste Nederlandse nederzetting en vindt u koloniale monumenten. Loop door naar **Wall Street** om te zien waar het geld wordt verdiend (en verloren). Sla 800 m verder rechts af naar de **Brooklyn Bridge** voor een adembenemend uitzicht over de stad. Ga terug naar Manhattan en loop nog zo'n 800 m in noordelijke richting door naar de talloze restaurants in de kleurrijke buurten **Chinatown**, **Little Italy** en **SoHo**.

Plan voor dag twee een wandeling door Midtown, het commerciële en zakelijke hart van de stad. Begin net als de forenzen in de mooie **Grand Central Terminal** (42nd St. en Park Ave.); bezoek de prachtige lobby van het **Chrysler Building** ernaast en iets westelijker aan 42nd Street de **Public Library** – met zijn statige Reading Room en lommerrijke Bryant Park. Een paar straten ten noorden van de bibliotheek staat het art-deco-meesterwerk **Rockefeller Center**.

De uitstekende kunstverzameling van het **Museum of Modern Art (MoMA)** vindt u twee straten noordelijker, aan 53rd Street. Loop vervolgens langs de etalages van winkelklassiekers als Tiffany's en Saks over **Fifth Avenue**, voordat u het zuidelijke deel van Central Park doorsteekt, op weg naar de combinatie van geweldige moderne architectuur, winkels en restaurants op **Columbus Circle**. Kuier dan over **Broadway** naar **Times**

Constructietekening van het Vrijheidsbeeld.

Square, dat 's avonds letterlijk en figuurlijk licht geeft en bezoek een voostelling. Bezoek tot slot het **Empire State Building** aan 34th Street, acht straten ten zuiden van Times Square. De uitkijkgalerij op de 86e verdieping is open tot 2 uur 's ochtends.

Geniet op dag drie van **Central Park**. Neem de zuidoostelijke ingang aan 59th Street via het elegante en roemrijke **Plaza Hotel**. Zo kunt u het grootste deel van het park verkennen. Huur bij het meer een van de schattige bootjes of sla de paden in van de wilde, 15 ha grote Ramble. Loop dan aan de oostkant van het park Fifth Avenue op, waar bij 82nd Street het reusachtige **Metropolitan Museum of Art** staat. Neem een hotdog bij een kraampje voor de ingang en wijd de rest van de dag aan hoge kunst.

Dag vier brengt u naar de bohemianse 'villages'.

Begin aan de **Lower East Side**, een oude buurt die nu superhip is. In het populaire **Lower East Side Tenement Museum** (*Orchard St., ten zuiden van Delancey*) ziet u hoe arme immigranten hier een eeuw geleden leefden. Maak hiervandaan een 3 km lange boog naar het noordwesten door de trendy **East Village** en loop Bleeker Street op voor een portie **Greenwich Village** en hippienostalgie. Midden in het nabijgelegen Washington Square Park doen artiesten vaak hun ding bij de fontein. Loop westwaarts door de wirwar van straatjes in de Village naar het verhoogde **High Line Park** (*ingang bij Hudson en Gansevoort St.*), nog zo'n stuk oud New York dat nu hip is. Daal bij 20th Street af naar straatniveau en verken de vele galeries van **Chelsea**.

Dag vijf kunt u doorbrengen in de stijlvolle Upper East Side. Begin bij het gerenommeerde warenhuis **Bloomingdale's** aan 59th Street en Lexington Avenue. Bezoek dan een of meer musea aan of vlakbij Fifth Avenue, een paar straten westelijker. Het **Gug-**

NIET MISSEN:

Bezoek het Vrijheidsbeeld en Ellis Island **50–52**

Verken het historische Greenwich Village **78–83**

Het uitzicht vanaf de top van het Empire State Building **96**

De lichtjes op Times Square en een Broadway-theater **110–116**

Het ongelooflijke Metropolitan Museum of Art **136–146**

Roeien over het meer in Central Park **170–171**

Naar ballet, opera of een concert in Lincoln Center **176–178**

Vaar met de Staten Island Ferry door New York Harbor **216**

Op weg, deel 1: Oriënteer uzelf

Het stratenplan van de stad maakt het vrij gemakkelijk om er de weg te vinden. De genummerde zijstraten lopen horizontaal, van First Street in de East Village tot 220th Street op de noordpunt van het eiland. De hoofdstraten (avenues) lopen verticaal en zijn genummerd van First tot Twelfth. Ze lopen in westelijke richting op. (Lexington, Madison, en Park Avenue vallen echter tussen Third en Fifth Avenue in plaats van Fourth Avenue. En hoewel kaarten en straatbordjes verwijzen naar de 'Avenue of the Americas', gebruiken de meeste New Yorkers de oude naam, Sixth Avenue.)

Broadway volgt een oud Indiaans pad en trekt zich weinig van het stratenplan aan. En in het grootste deel van Lower Manhattan is een kompas erg handig: de straten gaan hier alle kanten op, aangezien ze ouder zijn dan het stratenplan.

Manhattan is verdeeld in een East en West Side – Fifth Avenue is de spil. Als u een adres zoekt, is het handig te weten dat huisnummers aan weerszijden van Fifth Avenue omhoog tellen. Weet dus goed wat u zoekt: 300 East 23th Street is echt iets heel anders dan 300 West 23th Street.

Schaatsers zwieren over de ijsbaan in het Rockefeller Center.

genheim (aan 89th St.) en het **Whitney** (aan 75th St.) spreken liefhebbers van moderne kunst aan, terwijl de **Frick Collection** (aan 70th St.) klassieke kunstschaten tentoonstelt.

Op dag zes kunt u de mooie woonwijken van de **Upper West Side** bezoeken. Misschien kiest u voor een concert- of balletmatinee bij **Lincoln Center for the Performing Arts** (Broadway en 65th St.)? Een kleine anderhalve kilometer noordelijker kunt u bij **Zabar's** market (Broadway en 80th St.) heerlijke delicatessen inslaan. **HeH Bagels** ernaast is een van de beste in zijn soort. Verder noordelijk, aan de noordwestkant van Central Park, liggen de al ruim 100 jaar onvoltooide **Cathedral Church of St. John the Divine**, de fraaie campus van **Columbia University** en **Grant's Tomb**. Sluit uw dag af in het mooie **Riverside Park** met uitzicht op de Hudson.

Op dag zeven kunt u de musea bezoeken die u echt interessant vindt: bijvoorbeeld het **Museum of Natural History**, de **New-York Historical Society** in de Upper West Side, het **Cooper-Hewitt National Design Museum**, het **Jewish Museum** in de Upper East Side, of het **Museum of the American Indian** in 'downtown'.

Het weer in New York

Het is bijna onmogelijk om New York te bezoeken zonder zowel buiten te wandelen als binnen bezienswaardigheden te bekijken. Kleeft u daarom in elke tijd van het jaar in laagjes. De gemiddelde temperatuur tussen december en februari ligt tussen -5 en +5°C. Tussen maart en mei kan het regenen, met temperaturen tussen 8 en 20°C. In juni tot september is het gemiddeld tussen de 14 en 28°C. In juli en augustus kan het heet en vochtig zijn, met onweer na de middag. Tegen oktober en november koelt de stad weer af tot tussen de 3 en 17°C.

Op weg, deel 2: Openbaar vervoer

Een paar nuttige tips over het uitgestrekte openbaarvervoerssysteem in New York:

- MetroCards zijn te koop in alle subway-stations en bij veel kiosken. Elke keer dat u de subway of bus neemt, wordt de ritprijs van \$ 2 afgeschreven. Voor de subway hebt u de MetroCard nodig; in de bus kunt u ook contant betalen.
- Sommige lijnen zijn plaatselijk, sommige zijn snellijnen. Als u weet waar u moet uitstappen, voorkomt u dat u uw halte mist of onnodig bij veel haltes stilstaat.
- Tussen Houston en 42nd Street gaat elke subway die u neemt (behalve de L en S; zie kader hieronder) noord-zuidelijk. Als u in dat deel de stad wilt oversteken, is de bus de enige openbaarvervoersmogelijkheid.
- Bussen stoppen alleen als iemand wil in- of uitstappen. Druk op de gele strook langs de wand of vertel de chauffeur wat uw halte is.
- Gratis subway-kaarten vindt u op alle stations; buskaarten in de bus. Complete informatie vindt u op www.mta.info.

Als u meer tijd hebt

Na een week in het hart van New York kunt u naar de periferie. In en om Prospect Park in **Brooklyn** kunt u een geweldige dag doorbrengen, met een bezoek aan het Brooklyn Museum, de Brooklyn Botanic Garden, de historische buurt Park Slope en in het mooie park zelf. Ook kunt u door de charmante buurt Brooklyn Heights, een monumentale wijk waar sommige huizen bijna 200 jaar oud zijn.

Of ga helemaal naar het noorden naar de uiterste punt van Manhattan en The Cloisters, de middeleeuwse kunstafdeling van het Metropolitan Museum of Art gevestigd op een prachtige klip boven de Hudson. Een andere optie in het hoge noorden kan u voeren naar de Bronx, waar de Bronx Zoo, de New York Botanical Garden en de oude Italiaanse buurt van Arthur Avenue dicht bij elkaar te vinden zijn. Nog een optie in de Bronx? Bezoek een wedstrijd in het in 2009 nieuw geopende Yankee Stadium.

Tot slot is er de Staten Island Ferry. Oké, het is gewoon een varende bus voor forenzen. Maar het is ook een gratis tocht door New York Harbor; daar kan niets tegenop. Probeer er tijd voor te maken — in New York te water gaan is echt een must.

Op weg, deel 3: Belangrijke subway-routes

1: Lijn 1 brengt u op plekken aan Broadway tussen 42nd Street en de noordpunt van Manhattan's (waaronder Times Square, Lincoln Center, Columbus Circle/Central Park, en de Cathedral Church of St. John the Divine).

R & W: Deze twee lijnen zijn goed voor bezienswaardigheden aan Broadway ten zuiden van 42nd Street naar City Hall (zoals Times Square, Union Square, the Villages, en SoHo). Ze rijden door naar Wall Street en de zuidpunt van het eiland.

C: De C brengt u naar de West Side tussen W. 4th en 168th Street (zoals

High Line Park, Columbus Circle/Central Park en het Museum of Natural History). De legendarische 'A train' rijdt dezelfde route, maar is een snellijn tussen W. 59th en 125th Street.

6: Dit is uw beste keus voor bestemmingen aan de East Side, van City Hall tot 125th Street (zoals the East Village, Grand Central, de Met, en het Guggenheim).

L: De L loopt oost-westelijk langs 14th Street tussen First en Eighth Avenue.

S: Deze lijn loopt oost-westelijk langs 42nd Street van Grand Central Terminal tot Times Square.

NEW YORK

LOWER MANHATTAN WANDELINGKAART

STADSPLATTEGRONDEN EN WANDELKAARTEN

City Hall	Bezienswaardigheid	--- Tunnel
SOHO	Naam van de wijk	 Route
	Schets van het gebouw	→ Looprichting
	Parkeerplaats	1 In de tekst besproken bezienswaardigheid
	Brug	• Subway-station

TOERKAART

● NEW YORK CITY	Plaat	1> Nummer van de rij
● Newark		◆ Bezienswaardigheid
● Passaic		96 State route
● Paramus		9W U.S. route
✈ Vliegveld		78 U.S. interstate route
△ Letter van de kolom		

SYMBOLEN IN DE TEKST

	Kaartverwijzing		Restaurant
	Adres		Aantal kamers
	Telefoonnummer		Aantal stoelen
	Sluitingstijden / reistijden (wandeling, auto-, fiets en boottocht)		Parkeerplaats
	Afstand		Lift
	Start/eind		Niet-roken
	Hotel		Airconditioning
	Entreegeld varieert van € (minder dan €4) tot €€€€€ (meer dan €20)		Overdekt zwembad
			Openluchtzwembad
			Fitnessclub
			Gangbare creditkaarten geaccepteerd

JE REIS INDELEN, beknopte kennismaking met New York, zodat je je reis op je eigen wensen en interessegebieden kunt afstemmen.

ERVAAR unieke belevenissen, waaronder allerlei workshops en historische uitstapjes, een fietstocht in Manhattan of vermaak in een spiegelent.

INSIDER TIPS van de schrijvers en fotografen van National Geographic, maar ook van plaatselijke deskundigen, over hun favoriete plekjes, praktische zaken en veel meer.

WANDELINGEN EN AUTO- EN BOOTTOCHTEN, voorzien van duidelijke kaartjes. Bijvoorbeeld een wandeling over Broadway, een tocht door Soho's historische 'gietijzerbuurt' of een wolkenkrabberwandeling.

EXCURSIES BUITEN DE GEBAADE PADEN, zoals hoog in de lucht vliegen op een trapeze of een kijkje nemen 'backstage' bij een populaire show in bijvoorbeeld de NBC Studio.

NIET MISSEN Bij elk hoofdstuk vind je verwijzingen naar nadere informatie over sterk aanbevolen bezienswaardigheden en activiteiten.

DE PRACHTIGE KLEURENFOTO'S EN GEDETAILEERDE KAARTEN maken het eenvoudig te kiezen, je reis uit te stippelen en overall het mooiste te zien.

NATIONAL
GEOGRAPHIC
REISGIDS

National Geographic Reisgids maakt deel uit van
Kosmos Uitgevers. Utrecht/Antwerpen

NUR 513

ISBN 978-90-215-4872-2

9 789021 548722

www.kosmosuitgevers.nl